

Nieuwe ontwerpen in hout gemaakt door Simone Larabi. In 2018 onderzoeken we of we met nieuwe Sancarleense houtbewerkers een product kunnen maken dat geschikt is voor verkoop in Groningen.

Ook dit jaar steunden we het Fiesta Navideña; een kerstviering voor de allerarmste gezinnen van San Carlos. Driehonderd gezinnen en 400 kinderen uit de wijken Loma Linda en El Pilón kregen een gevulde levensmiddelenmand en kerstcadeaus.

De Stedenband in 2017

De organisatie

Na de feestelijkheden rond het 30 jarig bestaan van de Stedenband in 2016, is het jaar 2017 een stuk rustiger verlopen. Toch zijn er ook in 2017 mooie resultaten bereikt waarvan een weergave te vinden is bij de projectbeschrijvingen in dit Jaarverslag.

Het afgelopen jaar hebben we helaas weer afscheid moeten nemen van enkele vrijwilligers: onze penningmeester René Voogd en onze buitenbestuurlijke portefeuillehouder Duurzaam Toerisme Martje Birker. Beiden ook via deze weg, ontzettend bedankt voor jullie inzet, tijd, resultaten en plezierige samenwerking! Het is ons tot onze spijt nog niet gelukt om voor de ontstane vacatures geschikte kandidaten te vinden. We zijn daarom Maurits Sijtsma dankbaar dat hij de rol van interim penningmeester op zich heeft genomen.

Van 22 mei tot en met 1 juni 2017 is er een delegatie vanuit Groningen naar San Carlos afgereisd en heeft er een goed en waardevol werkbezoek plaatsgevonden. Verschillende onderwerpen waaronder de mogelijke samenwerking met de Universiteit UNAN in Managua (vooral op het gebied van supervisie bij stages en coschappen), Fair Design, Microkrediet, het Taalcafé, Sport en Seksuele Diversiteit zijn aan bod gekomen. Uiteraard is er goed gesproken met burgemeester Jhonny Gutiérrez over de samenwerking met de gemeente. Ook is er een werksessie gehouden over Huiselijk Geweld. Een uitgebreid verslag is op te vragen bij het bureau van de Stedenband.

De samenwerking met onze vertegenwoordigers in San Carlos is goed verlopen. Wel hebben we per 1 januari 2017 afscheid moeten nemen van de coördinator van de voetbalschool omdat het contact in 2016 onvoldoende was om te kunnen vertrouwen op een goede gang van zaken.

Financiën

Van de Gemeente Groningen hebben we in 2017 een subsidie van € 60.000 ontvangen. Projecten en activiteiten worden niet van deze subsidie betaald, maar worden gedekt uit andere geldstromen

(donaties, verkoop, fondswerving, activiteiten).

In San Carlos hebben we ook dit jaar gebruik gemaakt van de diensten van Ineke de Groot, waarvoor zij een vergoeding van € 200 per maand heeft ontvangen. Aanvullend hierop hebben we haar een aantal opdrachten kunnen verstrekken waarmee het belang van Ineke in San Carlos, ook voor onze Stedenband, weer is bevestigd.

Voor het Sportproject zijn vergoedingen van U\$ 50 per maand uitbetaald aan onze lokale coördinator Luis Orozco en is, zoals hierboven gezegd, de samenwerking met Jalmer Correa stopgezet. Onze financieel verantwoordelijken in San Carlos, Frank Ochomogo en Jacqueline Arana, ontvingen in 2017 een vergoeding voor hun werkzaamheden van in totaal U\$ 700.

Het Microkredietproject is ook dit jaar verder gegaan bij onze partner ASODELCO. We hebben daarvan mooie resultaten mogen zien tijdens ons werkbezoek waarin we enkele vrouwen uit het programma bezochten.

In totaal is er € 21.310,53 geworven voor de projecten (donaties, subsidies, inzamelingsacties, activiteitenopbrengsten en stagebegeleiding). Voor een aantal projecten (Microkrediet, LGBT) stonden er geoordeelde reserves op de balans, die zijn aangewend voor de projectuitvoering in 2017.

Het opvallendste verschil tussen de begroting en de realisatie van 2017 is veroorzaakt door verder uitstel van het project Huiselijk Geweld. Het vaststellen van de juiste projectaanvraag heeft veel voeten in de aarde gehad. Ondanks de werksessie tijdens het werkbezoek, heeft dit nog niet geleid tot een specifieke aanvraag. Tot slot zijn we verheugd dat de stages en coschappen steeds verder toenemen. Ook de *Summerschool*, in samenwerking met de *Faculteit Economie en Bedrijfskunde* van de *RUG*, is als nieuwe manier van kennisuitwisseling goed verlopen.

Een gedetailleerd financieel verslag is op verzoek te verkrijgen bij de Stedenband of via onze site te raadplegen.

Stedenband in cijfers

In 2017:

- liepen er 8 studenten geneeskunde een coschap van 8 tot 12 weken in San Carlos.
- organiseerden we 2 succesvolle pubquizzes, die € 309,40 aan entreegelden opleverden, die besteed werden aan LGBT en Fair Design.
- droegen we € 425 bij aan de jaarlijkse kerstactiviteit *Fiesta Navideña*: 300 gezinshoofden en 400 kinderen ontvingen levensmiddelen en kerstcadeaus.
- bracht een delegatie van 4 Stedenbanders een werkbezoek aan Nicaragua.
- deden er 27 mensen mee aan de kunstworkshops die door 3 kunstenaars uit Groningen en Nicaragua werden gegeven.
- ontvingen we voor de 2e keer een extra donatie van € 750 van de persoon die ons microkredietproject tot en met 2018 mogelijk maakt.

- brachten we 3 gedrukte en 1 digitale editie uit van ons bulletin ¡Enlace!.
- deden er 11 mensen mee aan onze tennisclinic ten behoeve van de projecten Sport en LGBT.
- deden er meer dan 500 (school)kinderen en (jong)volwassenen in San Carlos mee aan sportactiviteiten georganiseerd door de Stedenband.
- organiseerden we de 5e editie van onze filmavond *Cineragua*, waarbij 79 bezoekers waren.
- liep een team van 8 renners een bedrag van € 738,50 bij elkaar in de 4Mijl van Groningen.
- deden er 2 studenten van de *Faculteit Economie en Bedrijfskunde* een *Summerschool Microkrediet* van 4 weken bij ASODELCO.
- gaven we 5 workshops Interculturele Communicatie op het *Alfa College*.

Plannen voor 2018

Bij de activiteiten in dit verslag staan al verschillende toekomstplannen vermeld. Daarnaast zullen we in 2018:

- voor Fair Design onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om een product te laten maken voor de Nederlandse markt. Tot op heden hebben we onze pijlen vooral op de Nicaraguaanse markt gericht. In 2018 willen we het project ook in Groningen bestendigen. Daarnaast gaan we op zoek naar nieuwe materialen en opties voor productontwikkeling;
- met een Stedenbanddelegatie deelnemen aan het Europees Overleg van Zustersteden van San Carlos dat in Baskenland plaatsvindt;
- een portefeuillehouder Duurzaamheid werven. In deze portefeuille worden, gezien de onderlinge samenhang, de thema's water (beheer), duurzame energie, klimaat (adaptatie), toerisme en Worldschool ondergebracht;

- van februari tot en met juni een stagiaire Sportkunde op het kantoor in Groningen gaan begeleiden: zij zal zich bezighouden met het organiseren van een fondswervende sportactiviteit in Groningen en zich richten op het onderzoeken van mogelijkheden voor samenwerking tussen de Europese zustersteden op het gebied van sport in San Carlos;
- een nieuw voorstel voor de aanpak van Huiselijk Geweld beoordelen: tijdens ons werkbezoek is gebleken dat het oorspronkelijke plan niet levensvatbaar was. Een ander voorstel uit de werksessie tijdens het werkbezoek werd in Groningen als niet haalbaar beoordeeld;
- meer interdisciplinair gaan werken, zowel in de stades als binnen onze eigen projecten.

Het jaarverslag is een uitgave van Stedenband Groningen-San Carlos Postbus 268, 9700 AG Groningen Bezoekadres Harm Buitenplein 1 T (050) 367 61 69 E sancarlos@groningen.nl I www.groningensancarlos.nl Facebook facebook.com/GrunnSanCarlos Instagram GrunnSanCarlos LinkedIn Stedenband Groningen-San Carlos Twitter @GrunnSanCarlos

Samenstelling en redactie Muriël Duindam Eindredactie Hub Hermans Opmaak Caro Helder Ontwerp Maaike de Laet Oplage 700 stuks Bijdragen Frank Arents, Muriël Duindam, Anjo Grakist, Fetzen de Groot, Hub Hermans, Reint Huizenga Fotografie Muriël Duindam, Simone Larabi, Familie Orozco, Layla Menge, Jil Molenaar, Elke Veenman

Jaarverslag 2017

Stedenband Groningen – San Carlos

Nicaragua in 2017

Het jaar 2017 werd grotendeels bepaald door de gemeentelijke verkiezingen. Zoals voorspeld won in november het sandinistische FSLN, de revolutionaire regeringspartij van Daniel Ortega. Maar deze afgetekende overwinning (135 van 152 gemeenten) roept ook vragen op. De *Organisatie van Amerikaanse Staten* (OEA), die 65 internationale waarnemers had gestuurd, tekende in haar verder weinig kritische rapport aan dat het Nicaraguaanse kiessysteem gebaat zou zijn bij een integrale hervorming, wat uiteindelijk tot meer vertrouwen en een gevoel van veiligheid onder de burgerbevolking zou moeten leiden. De lage opkomst (officieel 52%, maar volgens andere bronnen tussen de 30 en de 40%) en het geweld (6 doden, minstens 40 gewonden en 800 aanklachten van fraude) tonen de noodzaak van rigoureuze ingrepen.

José Luis Velásquez, ex-ambassadeur van Nicaragua bij de OEA, vat in de krant *La Prensa* het resultaat van de verkiezingen goed samen: "Nicaragua bevindt zich in

een schizofrene situatie. Men tracht vanuit een institutioneel perspectief de huidige processen naar waarde te schatten in een land dat haar instituties kwijt is en waar geen vertrouwen meer is in het systeem. We moeten begrijpen dat het niet enkel gaat om een crisis van het kiessysteem, maar om een algemeen gevoel van onvrede over de politieke realiteit van Nicaragua. Het gaat om de crisis van de sociale zekerheid, de centralisatie van de macht door een politieke elite en een staatsapparaat met autoritaire trekken. (...) De economie mag dan wel met 4% groeien, maar dat zegt niet zoveel als dat het niveau van 1940 is, en als die 'groei' vooral ten goede komt aan een kleine minderheid." Kortom, er moet nog veel gebeuren. Ook in San Carlos is dat het geval, maar er is hoop. Burgemeester Gutiérrez en zijn viceburgemeester Áviles zijn voor de tweede keer herkozen voor de duur van vier jaar. In 18 gemeenten koos men voor andere vertegenwoordigers. Zo kreeg *El Almendro* in onze regio Río San Juan een

burgemeester van de relatief jonge partij *Burgers voor de Vrijheid* (CxL), die daar vooral campagne heeft gevoerd tegen het kanaal. In San Miguelito (ook in Río San Juan) lagen de uitslagen heel dicht bij elkaar: 48,85% voor de sandinisten tegenover 48,62% voor CxL. In totaal gingen elf gemeenten naar de liberale PLC, zes naar de CxL en koos één voor een burgemeester van de liberale ALN. De hoop bestaat hieruit dat er zustergemeenten zijn die laten zien dat het anders kan. Hoop kan ook ontleend worden aan het feit dat landen als Cuba, Venezuela en Nicaragua binnen Latijns Amerika steeds meer in een geïsoleerde positie terecht komen, waardoor de roep om verandering urgenter wordt. Veelbetekend is ook dat de Nicaraguaanse bisschoppen dit keer de gelovigen niet opriepen om te gaan stemmen, maar om maatschappelijk actief te worden. In 2021 zijn er weer landelijke verkiezingen.

Overleg met Modiversex in San Carlos. Op de achtergrond één van de banners die (met Gronings geld) voor een campagne over homofobie en LGBT-rechten werden gemaakt.

Voorzitter Hub Hermans deelt de prijs uit aan de winnaar uit de oudste leeftijdscategorie van de 4Mijl van San Carlos. Kevin Jeyson Chamorro Brenes won voor de tweede keer op rij. Hij was één van de meer dan 100 actieve deelnemers.

Caracito ligt in het plattelandsgedebied van San Carlos. De inwoners, de school, de kerk en het gezondheidscentrum zullen worden aangesloten op een nieuw drinkwatersysteem. Groningen maakte de eerste fase van dit project mogelijk.

Elke Veenman, studente van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde, presenteert haar onderzoek in het kader van ons microkredietproject bij de stageorganisatie ASODELCO.

Eén van de vrouwen in Las Azucenas uit ons microkredietproject. Zij heeft het assortiment van haar ‘pulperia’ met het krediet kunnen uitbreiden, waardoor de klandizie is toegenomen.

Leerlingen van de International School Groningen experimenteren met waterzuivering tijdens onze ‘Nicaragua-dagen’. Suzanne Kloosterman-Vennix van Waterschap Noorderzijlvest verzorgde de les over Water en Global Goals.

Seksuele diversiteit

Het is een bijzondere ervaring als je langs het busstation van San Carlos loopt en er uit de luidsprekers (in het Spaans) schettert: ‘(...) tegen homofobie! Met dank aan Stedenband Groningen-San Carlos!’

In 2017 rondde onze erg actieve vrijwilligersorganisatie *Modiversex* fase twee af van het project LGBT. Dit onderdeel betrof een mediacampagne over homofobie, waarbij banners, flyers en twee spotjes, die niet alleen te horen waren in het busstation maar ook op de radio, werden ontwikkeld.

In november is fase drie van start gegaan, waar een anti-pest-campagne, het agenderen van LGBT vraagstukken in de politiek en het organiseren van sportieve activiteiten voor de LGBT-gemeenschap centraal staan.

Onze steun is mede mogelijk gemaakt door de donateursactie van december 2016, die in totaal € 1088 opleverde, en de opbrengst van de Pubquiz van april 2017.

In mei 2017, tijdens ons werkbezoek, stonden we oog in oog met de leden van Modiversex, hetgeen aanvoelde als een warm bad. We bespraken de plannen voor 2018 en verder. We willen inzetten op de relatie tussen sport en seksuele diversiteit in beide steden. In San Carlos verloopt dit goed. Pikant detail is dat het in Nederland juist moeilijk blijkt om dit soort activiteiten aan elkaar te koppelen.

Sport

Sinds 2015 organiseren we in San Carlos zwemlessen op structurele basis. In 2017 bestond de zwemcursus uit 20 lessen voor 30 kinderen, die allemaal hun diploma behaalden.

In mei vond de zesde editie van de 4Mijl in San Carlos plaats. Meer dan 100 enthousiaste deelnemers zorgden voor veel beleving. Het evenement is niet alleen heel leuk, maar promoot tegelijk het belang van sport en bewegen voor jong en oud. In oktober hebben we met de 4Mijl in Groningen € 738,50 opgehaald, waarmee we in 2018 de 4Mijl in San Carlos kunnen organiseren. Het resterende bedrag wordt gebruikt voor onze overige sportactiviteiten.

De buitenschoolse activiteiten worden, net als het zwemmen en de 4Mijl, door onze lokale sportcoördinator Luis Orozco

georganiseerd. Dit jaar hebben we (zaal)voetbal- en volleybal-activiteiten ondersteund met een totaalbedrag van €579.

Voor de financiering van de sportactiviteiten hebben we in augustus een tennisclinic in Haren georganiseerd onder het motto ‘Sport voor iedereen’. De opbrengst van €110 is bestemd voor LGBT en Sport. Tot slot stond bij de donateursactie van december het sportproject centraal. We ontvingen in 2017 al € 615. De opbrengst daarvan gebruiken we voor de zwemlessen, waarbij we de mogelijkheid willen onderzoeken deze te koppelen aan een vaste basisschoolgroep.

In 2018 willen we op het gebied van sport in San Carlos meer samenwerking zoeken met onze Europese zustersteden.

Water

Caracito is een kleine plattelandsgemeenschap in de gemeente San Carlos. In totaal wonen hier 200 mensen in 40 huizen. Daarnaast zijn er een school, een gezondheidspost en een kerk.

Caracito beschikt al langere tijd over een waterbron, maar deze is niet voldoende groot en ook niet geschikt voor veilige drinkwaterconsumptie. Als een soort spin-off van het grote waterbeheerproject in San Carlos van *Waterschap Noorderzijlvest*, enkele Europese partners en de Europese Unie, ontstond het plan voor de verbetering van de drinkwatervoorziening in deze gemeenschap. *ASODELCO* voert het project uit. Groningen droeg bij aan de eerste fase van het project met een bedrag van €10.600, mede mogelijk gemaakt door de voormalige *Stichting Netwerk San Carlos*.

In samenwerking met de bewoners van Caracito wordt er gewerkt aan een veilige drinkwatervoorziening en het beheer daarvan. Onderdelen zijn de aanleg van een volledig waterleidingstelsel, het vergroten en beschermen van de bron, zuivering door te chloreren, de aanleg van watermeters en een voorlichtingscampagne onder de bevolking. Aan de vervolgfases wordt door de Europese zustersteden Nürnberg, Erlangen en Linz bijgedragen.

Tijdens het werkbezoek namen we ook poolshoogte in Caracito en maakten we kennis met bewoners die bij het project betrokken zijn.

Stages

In 2017 werd het volgen van een coschap Tropeneeskunde in San Carlos door het *UMCG* goedgekeurd. We zonden 8 studenten uit die een coschap Tropeneeskunde, Sociale geneeskunde of een combinatie van de twee liepen. Voor 2018 staan reeds 12 studenten ingepland om één of twee coschappen te volgen.

Jil Molenaar, studente *Human Sciences* aan het *University College Londen*, liep stage op het kantoor in Groningen tijdens haar zomervakantie. Zij heeft zich bezig gehouden met het ontwikkelen van onderwijsdagen op de *International School* in Groningen, legde contact met het initiatief *Worldschool* en ondersteunde de organisatie van de tennisclinic in augustus.

Nieuw in 2017 was de uitzending van twee studenten van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde voor een *Summerschool* van vier weken. Deze pilot was dusdanig succesvol dat het project in 2018 gecontinueerd zal worden.

De stages sport zijn nieuw leven ingeblazen: in oktober vertrok een studente van de *ALO (Hanzehogeschool)* voor 20 weken naar San Carlos. Hoewel niet alles meteen vlot verliep, is de Hanze positief over de mogelijkheden. In 2018 zullen we, indien er belangstelling onder studenten is, deze stages continueren. Ook zal er van februari tot en met juni een studente Sportkunde van de Hanze stage lopen op het Stedenbandkantoor in Groningen.

Tot slot hebben we in 2017 gesprekken gevoerd met diverse (onderdelen van) faculteiten van de *Rijksuniversiteit Groningen* (o.a. Tandheelkunde, Science and Engineering, Economie en Bedrijfskunde) en van de *Hanzehogeschool* (Voeding & Diëtetiek, Sport en Mondzorgkunde) om reguliere studieonderdelen van de opleidingen in San Carlos mogelijk te maken. De faculteiten zijn zeer positief. In 2018 hopen we enkele pilotstages te starten. Ook zullen dan gesprekken plaatsvinden met onder meer Ruimtelijke Wetenschappen en Fysiotherapie.

Microkrediet

ASODELCO voert voor de Stedenband het microkredietproject uit voor vrouwen in het plattelandsgedebied van San Carlos. De NGO werkt met ‘solidaire groepen’, waarbij de vrouwen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de terugbetaling.

In 2017 hebben 34 vrouwen een krediet ontvangen uit het revoluerend fonds. Zij betalen 8% rente op jaarbasis. Deze vrouwen zijn actief op verschillende gebieden, zoals landbouw, kleinveehouderij en handel. Voorbeelden zijn: een bakkerij, winkeltjes aan huis, het verbouwen van maïs en yucca (een knolgewas) en een fritanga (‘frituur’).

Nieuw in 2017 was de aanstelling van een coach, die de bedrijfjes op locatie bezoekt. Hiermee worden problemen tijdig signaleerd en kan er bijgestuurd worden. Deze regelmatige aandacht zorgt ook voor een goede terugbetaalmentaliteit. In 2017 is er

geen noemenswaardige betaalachterstand geweest; een prestatie waar *ASODELCO* trots op mag zijn!

Tijdens het werkbezoek in mei heeft de Stedenbanddelegatie enkele bedrijfjes bezocht en hebben we kunnen zien wat een krediet aan mogelijkheden biedt. Vrouwen krijgen maximaal twee keer een krediet. We zijn benieuwd wat de levensvatbaarheid van de ondernemingen is als het tweede krediet is afgelost.

In 2017 diende *ASODELCO* enkele wijzigingsvoorstellen voor de projectuitvoering in. Dit heeft geresulteerd in een nieuw convenant tussen de Stedenband en *ASODELCO*. In 2018 ontvangt *ASODELCO* de laatste betaling uit het fonds van Groningen. Hoe we daarna het project voortzetten, onderzoeken we in het nieuwe jaar.

Onderwijs

In 2017 hebben we ons wat onderwijs betreft vooral gericht op Groningen. Na een succesvolle pilot in april werden we een vast onderdeel van de Burgerschapscarrousel van het *Alfa College*, waarvoor we een workshop hebben ontwikkeld over Interculturele Communicatie. Vanuit een licht theoretisch kader, toegelicht met veel voorbeelden uit verschillende culturen richten we ons op de praktijk (met Nicaragua). We zetten dit traject met veel plezier in 2018 voort.

Ook met genoegen kijken we terug op de speciale ‘Nicaragua-dagen’ op de *International School Groningen* (ISG) in Haren. Stagiaire Jil Molenaar, zelf oud-leerlinge van ISG, initieerde dit project, waarbij we twee lesdagen met verschillende gastdocenten hebben vormgegeven voor leerlingen (11 tot en met 16 jaar) uit

alle leerjaren. Water(zuivering), Global Goals, poëzie, schilderkunst, seksuele diversiteit, geschiedenis en het dagelijks leven in Nicaragua kwamen (in het Engels) aan de orde.

Tot slot legden we contact met *Worldschool*, een programma dat leerlingen uit 5 en 6 VWO in heel Nederland de mogelijkheid biedt onderzoek te doen voor hun profielwerkstuk op basis van een vraag uit de (internationale) praktijk. Hierbij wordt de nadruk gelegd op kennismaking met vervolgonderwijs, het leren onderzoeken en werken in een internationale context. In 2018 zullen we in samenwerking met San Carlos de eerste opdrachten formuleren voor het schooljaar 2018/2019. De thema’s daarbij zijn Microkrediet en Fair Design.